

Govern d'Andorra

LA GESTIÓ DE RESIDUS

Any 2018

LA GESTIÓ DE RESIDUS. Any 2018

1. INTRODUCCIÓ

La Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus reconeix el dret a l'accés a la informació ambiental i, entre altres aspectes, estableix, a l'article 6, que les administracions han de publicar i difondre informació general relativa a la gestió de residus. Per aquest motiu, el Govern va aprovar el 30 d'abril del 2008 el Reglament sobre l'accés a la informació ambiental en l'àmbit dels residus, que fixa l'obligació de les administracions públiques de subministrar informació i, en particular, un informe anual sobre la gestió dels residus.

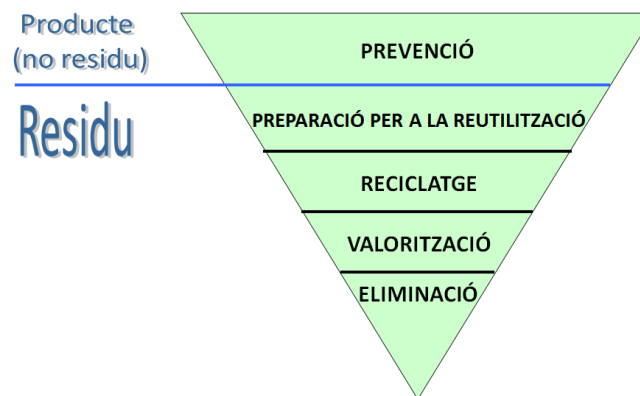
El 9 de novembre del 2016 es va aprovar la darrera revisió del Pla nacional de Residus (en endavant, "PNR"), per al període 2017-2020, tal com marca l'article 11 de la Llei 25/2004 de residus, que fa menció de la necessitat de revisar els objectius establerts al PNR, com a mínim, cada cinc anys. Aquesta revisió periòdica permet actualitzar el marc normatiu, fer una diagnosi de la situació actual dels residus, avaluar la gestió efectuada en els períodes anteriors i definir el pla d'acció per al nou període 2017-2020 i el pla de comunicació que hi dona suport.

2. MARC LEGAL

Les actuacions en l'àmbit de la gestió de residus s'emmarquen en la normativa andorrana en vigor, en l'acord bilateral amb Espanya i en els convenis internacionals.

El marc legal general per a la gestió de residus és la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, que té com a objectiu bàsic permetre al "Govern dur a terme una gestió ambientalment racional dels residus de manera que garanteixi la preservació de la salut de les persones i la protecció del medi ambient, i proveir el marc jurídic necessari per a la realització dels objectius del Pla nacional de residus".

Aquesta Llei integra els criteris jeràrquics comuns europeus que també estan inclosos en el Pla nacional de residus: prevenció, reutilització, reciclatge, valorització energètica i eliminació segura.

Tots els residus generats a Andorra són gestionats seguint els criteris ambientals més correctes i segons la tecnologia disponible, així com segons la jerarquia de gestió de residus. Aquests tenen diverses línies de recollida segons la composició i l'origen.

Cal tenir en compte que la recollida i la recollida selectiva dels residus urbans són competència dels comuns, mentre que la gestió final és competència del Govern.

A grans trets, l'organització de la recollida i la gestió de residus és:

1. Recollida amb contenidors al carrer: es disposa de contenidors al carrer per recollir selectivament les fraccions segregades dels residus sòlids urbans (RSU), el vidre, els envasos lleugers, el paper i el cartró, els olis vegetals i el tèxtil. A més hi ha punts de recollida selectiva dintre de locals de comerços, institucions i centres sanitaris per a piles, mòbils i medicaments caducats.

2. Recollida porta a porta sense contenidor: per a determinats residus, com els voluminosos i el paper i el cartró, es fa la recollida porta a porta.

3. Deixalleries comunals, minideixalleries i deixalleries mòbils: estan destinades a recollir els residus de particulars. Les deixalleries que actualment hi ha en funcionament per als ciutadans són:

- Deixalleria comunal de les Valls del Nord (les parròquies d'Ordino i la Massana comparteixen les instal·lacions).
- Deixalleria comunal de Sant Julià de Lòria.
- Deixalleria comunal d'Encamp i de Canillo (les dos parròquies comparteixen les instal·lacions).
- Deixalleria comunal d'Escaldes-Engordany.
- Deixalleria comunal d'Andorra la Vella (comparteix espai amb la deixalleria industrial).

D'altra banda, cal destacar que, molt sovint, les deixalleries comunals estan emplaçades en zones allunyades del centre de la població i, per aquest motiu, hi ha comuns que han incorporat minideixalleries als nuclis urbans amb la finalitat de facilitar les recollides als usuaris. Actualment les minideixalleries que hi ha en funcionament són:

- Minideixalleria d'Escaldes-Engordany.
- Minideixalleria de Sant Julià de Lòria.
- Minideixalleria d'Andorra la Vella.

Durant el 2017, per tal d'apropar el reciclatge als nuclis més allunyats, i seguint les accions del PNR, es van instal·lar vuit deixalleries mòbils, una per a cada parròquia i una altra d'específica per al Pas de la Casa.

Altres parròquies, com Encamp o Canillo, han instal·lat al carrer sis contenidors que fan la funció de minideixalleries urbanes, on es poden recollir diversos residus.

4. Deixalleria industrial del Centre de Tractament Tèrmic de Residus: en aquesta deixalleria s'hi recullen els residus procedents de les petites indústries, els comerços, les empreses del país i l'Administració. També reben la major part dels residus procedents de les deixalleries i minideixalleries comunals.

5. Gestors privats de residus: alguns dels residus generats són gestionats directament per gestors privats de residus autoritzats. Els residus que accepten solen ser els que no es poden recollir als emplaçaments o a les instal·lacions mencionats anteriorment i que requereixen una via de gestió específica.

6. Centre de Tractament Tèrmic de Residus (CTR): aquesta instal·lació rep directament els residus sòlids urbans (RSU), els residus assimilables a urbans (RAU), els llots procedents de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR), els residus carnis i els residus hospitalaris.

L'any 2018 s'han generat més de 136.000 tones de residus a Andorra; un 30% s'ha tractat al país i un 70% s'ha exportat per a la gestió final fora del país. Aquesta quantitat inclou tots els residus generats al país, com ara els residus domèstics

(residus municipals i residus assimilables procedents de comerços, indústries i institucions, incloses les fraccions recollides de manera selectiva), i tots els residus exportats directament per gestors de residus a plantes de valorització i/o eliminació. No hi estan inclosos els residus de terra i pedres procedents de la construcció, dels quals es van exportar 81.086 tones destinades a valorització, un augment del 47% respecte de l'any anterior (55.158 tones exportades el 2017).

GESTIÓ FINAL DELS RESIDUS	2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	tones	%	tones	%	tones	%	tones	%	tones	%	tones	%
TRACTATS AL PAÍS	34.877	36	35.370	33	37.830	33	38.532	35	38.093	30	40.715	30
EXPORTATS	62.727	64	72.944	67	76.174	67	71.216	65	87.352	70	96.035	70
TOTAL	97.604	100	108.315	100	114.004	100	109.748	100	125.445	100	136.750	100

Taula 1. Balanç dels residus tractats a Andorra i exportats.

Les dades del 2018 mostren un augment d'11.305 tones dels residus generats, tant dels tractats al país com dels exportats. Això suposa un increment del 9% respecte a l'any anterior.

L'increment dels residus tractats al país és degut sobretot a l'augment de residus assimilables a urbans (RAU), amb 1.185 tones més tractades respecte al 2017.

Pel que fa als residus exportats, al 2018 n'hi ha hagut unes 10.000 tones més que el 2017; el principal motiu és un increment de la runa exportada (4.379 tones més que el 2017). Altres tipologies de residus amb un pes menor en aquest increment són la ferralla (1.797 tones més que el 2017) i la consolidació de la recollida de la matèria orgànica (amb una recollida superior a les 1.000 tones).

El Pla d'acció del PNR per al període 2017-2020 està format per diversos programes d'actuació centrats en les cinc línies de treball principals següents, que es desenvolupen en un conjunt de 21 accions, principalment enfocades a la prevenció de residus.

1. Fomentar la prevenció en la generació dels residus, primera prioritat en la jerarquia de gestió de residus definida per la Llei 25/2004, de residus.
2. Incidir sobre les activitats que generen una quantitat important de residus que poden ser evitats o reciclats.
3. Treballar els punts en els quals es considera que el PNR, en els últims anys de vigència, ha de fer un esforç més gran per assolir uns objectius finals establerts que, malgrat ser propers, encara no s'assoleixen.
4. Millorar la gestió dels residus associats a una problemàtica específica amb un grau d'incidència sobre l'entorn i el paisatge.
5. Identificar i incorporar noves idees, estratègies i tendències de cara a la redacció del nou Pla nacional de residus.

3. PROGRAMES ESTABLERTS EN EL PNR PER AL PERÍODE 2017-2020

PROGRAMA 1: PREVENCIÓ DE RESIDUS (PREV)

Per a aquesta primera opció en la jerarquia de la gestió de residus, el pla d'acció preveu un conjunt de deu accions destinades a evitar la generació de residus o a minimitzar-ne la quantitat o el caràcter nociu. La importància de la prevenció en les noves tendències relacionades amb la gestió dels residus afegeix encara més valor a aquest programa.

Els objectius específics són:

- Reforçar les iniciatives de prevenció i reutilització identificades que es considerin adequades.
- Dissenyar i impulsar noves iniciatives de prevenció i reutilització, especialment referides a residus d'elevat marge de prevenció/reutilització.
- Mantenir el rol exemplar de l'Administració en la prevenció i la reutilització.
- Incorporar nous conceptes i tendències relacionats amb la prevenció.

Els eixos d'actuació d'aquest programa són el malbaratament alimentari, la gestió de la matèria orgànica, el paper, el vidre, el plàstic i els embalatges. El conjunt de les accions del programa 1 s'han englobat sota el lema "10 accions menys residus", amb un logotip dissenyat específicament per a aquest programa.

Les accions desenvolupades durant el 2018 han estat les següents:

- PREV-1. Enfortir la participació en la Setmana europea de prevenció de residus

Andorra ha participat en la desena Setmana europea de la prevenció de residus, del 17 al 25 de novembre del 2018, amb activitats organitzades pel conjunt de les administracions del país, on han pres part més de 500 persones en tallers, xerrades, mercats, etc.

Setmana europea de la PREVENCIÓ DE RESIDUS
del 17 al 25 de novembre 2018

Residus perillosos

17 Dissabte
10-20 h **Mercat de segona mà**
Andorra Congrès Centre Ordino (Ordino)
11-13 h **Taller de fabricació de sabons**
Andorra Congrès Centre Ordino (Ordino)
Espai temàtic sobre residus
17-24 de novembre
Biblioteca Comunal Antoni Morell (La Massana)
Exposició "Menys tòxics"
17-18 de novembre
Illa Carlemany (Escaldes-Engordany)

19 Dilluns
18 h **Taller de reciclatge amb macramé i creació de testos**
Centre d'Interpretació del Comapedrosa (Arinsal)
18-18.45 h **Conte: "El somni de la Terra"**
Biblioteca Infantil (Escaldes-Engordany)
Exposició "Menys tòxics"
19-24 de novembre
Escola d'Art (Sant Julià de Lòria)

20 Dimarts
19 h **Xerrada sobre l'amiant**
C.C. La Llacuna (Andorra la Vella)

21 Dimecres
18 h **Jocs de taula amb materials reciclats**
Centre d'Interpretació del Comapedrosa (Arinsal)

22 Dijous
9.30-12 h **Taller/xerrada: "Preparem el Nadal sense residus"**
Espai Lleure comunal (Escaldes-Engordany)
11 h **Projecció de la pel·lícula "Wall-E"**
Cinemes Illa (Escaldes-Engordany) - Entrada gratuïta
16-20 h **Dibuixa i pinta el cubell "Deixa aquí el teu envàs"**
Veritas (Andorra la Vella)
18 h **"Landphilarmonic"**
Projecció documental
Centre d'Interpretació del Comapedrosa (Arinsal)

24 Dissabte
12-14 h **Taller de sabons i insecticides ecològics**
Mercat d'Encamp (Plaça Sant Miquel, Encamp)

25 Diumenge
10-15 h **Mercat de segona mà**
Palau de Gel (Canillo)
10-15 h **Neteja sostenible**
Palau de Gel (Canillo)

PNR
Pla Nacional de Residus

SEMANA EUROPEA DE LA PREVENCIÓ DE RESIDUS

- PREV-2. Potenciar la reducció de materials d'un sol ús en esdeveniments festius, culturals i esportius i en l'àmbit escolar

Durant el 2018, s'ha treballat amb el conjunt dels esdeveniments esportius patrocinats per Andorra Turisme de manera que calculin la seva petjada de carboni i que comencin a implementar mesures per reduir-la. Entre aquestes mesures es troben totes les accions de prevenció en la generació de materials d'un sol ús.

Per altra banda, amb el préstec de la vaixela reutilitzable s'han deixat a diverses entitats 3.700 gots i 2.700 plats durant el 2018.

- PREV-3-4-7. Convenis amb els sectors de l'hoteleria i del comerç

Les accions derivades de la PREV-3: impulsar la reducció d'envasos i la comercialització de productes a granel, la PREV-4: elaborar un programa contra el malbaratament alimentari i la PREV-7: promocionar l'ús dels envasos de vidre retornables en el sector de l'hostaleria i la restauració s'han treballat de manera conjunta i el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat ha posat en marxa un distintiu ambiental que les empreses interessades poden obtenir si compleixen diferents requisits.

Aquest distintiu vol valorar l'esforç dels establiments i ha de donar una imatge de qualitat ambiental de cara als ciutadans i aportar a l'establiment un valor afegit. S'atorga als que amb les seves accions demostrin que fan prevenció i una gestió sostenible dels residus.

El 2018 dos activitats comercials han obtingut aquest distintiu ambiental de col·laboració en la prevenció de residus i el foment del reciclatge del Pla nacional de residus.

Paral·lelament, durant el 2018 s'ha signat un conveni marc de col·laboració entre el ministeri i dos entitats per a la informació, la promoció i la divulgació de bones

pràctiques ambientals. Aquests convenis inclouen de manera més concreta la prevenció en la gestió de residus.

El primer es va signar el 30 d'octubre amb la Unió Hotelera d'Andorra (UHA) i estipula que la UHA està interessada a col·laborar amb el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat en el programa de prevenció i reciclatge promociat pel Govern dins del Pla nacional de residus.

I el segon es va signar el 12 de novembre amb Univers Bomosa amb el mateix objectiu.

- PREV-5. Fomentar l'autocompostatge prop dels centres escolars

En el marc de la concessió del servei de la recollida selectiva de la matèria orgànica als grans productors, s'han cedit autocompostadors a quatre escoles verdes. Aquesta cessió s'ha completat amb sessions explicatives per a mestres i alumnes.

- PREV-6. Fomentar la reducció de les bosses d'un sol ús

L'entrada en vigor del Decret del 17-5-2017 d'aprovació del Reglament per a la reducció del consum de les bosses de plàstic ha permès que el nombre de bosses als grans magatzems i grans supermercats durant aquest darrer any hagi suposat un estalvi de quasi 600.000 bosses de plàstic, fet que suposa una disminució d'un 17,1%.

Cal recordar que el 31 de desembre del 2018 va finalitzar la pròrroga de l'adequació al nou Reglament per a la resta d'establiments comercials.

Durant el 2018 s'ha fet una campanya porta a porta prop de la població en què s'han distribuït més de 6.000 bosses de material reutilitzable i reciclable que afavoreix la reducció de les bosses de plàstic.

- PREV-8. Promocionar l'ús responsable del paper i la desmaterialització de la informació.

En aquest any s'han dut a terme diverses accions per tal de promoure l'ús responsable del paper i la desmaterialització de la informació, amb la implementació de la signatura electrònica i alguns tràmits electrònics.

- PREV-10. Gestionar el paper als centres escolars

S'han produït papereres de reciclatge del paper i s'han distribuït pels centres escolars.

- Altres accions

A més d'aquestes accions, durant el 2018 també se n'han dut a terme d'altres, com ara:

- **El banc d'aliments de Càritas:** l'objectiu és ajudar les famílies més necessitades i alhora minimitzar la quantitat d'aliments que es llencen a les escombraries. S'han recollit **24 tones** d'aliments, que s'han distribuït entre 103 famílies beneficiàries.

PROGRAMA 2: PRODUCTORS SINGULARS (PROD)

La Llei 25/2004, de residus defineix com a *productor singular* qualsevol persona física o jurídica que per la seva activitat genera o posseeix residus de manera significativa, quantitativament o qualitativament, i és declarada com a tal pel Govern.

El fet que Andorra sigui un destí turístic important fa que la proporció d'establiments comercials, bars i restaurants, allotjaments i altres serveis similars sigui elevada i, en aquest sentit, un decret del 2008 va declarar el sector de l'hoteleria com a productor

singular de residus d'envasos, de vidre, de cartró i d'olis vegetals, i l'obliga a disposar de contenidors de recollida selectiva.

Els objectius específics d'aquest programa s'adrecen, doncs, al sector de l'hostaleria i la restauració, per aconseguir objectius més ambiciosos amb relació als fixats el 2008 i assolir que el cent per cent dels establiments facin la recollida selectiva.

A més a més, el 2017 s'hi van afegir els grans centres comercials de més de 1.200 m² com a nous productors singulars de residus d'envasos, vidre, paper i cartró i matèria orgànica.

Les accions desenvolupades durant el 2018 han estat les següents:

- PROD-1. Incrementar les recollides selectives dels grans productors

Els residus generats en el sector de l'hostaleria i la restauració i del comerç representen un volum considerable de la totalitat de residus d'envasos, vidre, paper i cartró, olis vegetals i matèria orgànica que es generen a Andorra. Tenint en compte que la gestió d'aquests residus ha d'anar encaminada a promoure'n la prevenció, el reciclatge o la valorització, s'han signat els convenis de col·laboració, esmentats anteriorment al PREV 3-4-7, amb entitats que recullen aquesta voluntat.

Seguint les accions engegades l'any anterior, s'ha continuat amb la campanya d'inspeccions al sector de l'hoteleria, en col·laboració amb els comuns, amb la finalitat de vetllar perquè aquest sector compleixi el Decret del 9-04-2008 relatiu a la declaració del sector de l'hoteleria com a productor singular de residus d'envasos, de vidre, de cartró i d'olis vegetals usats. La campanya es va iniciar a finals del mes de maig del 2017. Durant el 2018 s'han efectuat 779 inspeccions a 676 establiments, i només s'ha fet una segona inspecció als establiments on en la primera es van detectar greus mancances en la segregació de les fraccions reciclables; s'ha superat, doncs, el 70% dels productors controlats.

PROGRAMA 3: REUTILITZACIÓ I RECICLATGE (PREU)

Els objectius específics d'aquest programa són:

- Fomentar la preparació per a la reutilització, és a dir, qualsevol ús posterior d'un producte per a la mateixa finalitat per a la qual va ser utilitzat originàriament, mitjançant associacions sense ànim de lucre.
- Continuar fomentant la recollida selectiva i les (mini)deixalleries.
- Consolidar la recollida selectiva del tèxtil i de la matèria orgànica.
- Optimitzar el model de gestió de residus.

Les accions desenvolupades durant el 2018 han estat les següents:

- PREU-1. Fomentar les recollides selectives i l'ús de les deixalleries i minideixalleries

Per tal de donar a conèixer les vuit deixalleries mòbils que es van instal·lar a la primavera del 2017 i informar la població sobre la recollida selectiva, s'ha portat a terme una campanya de sensibilització ambiental en tot el territori nacional entre el 16 d'abril i el 31 de juliol de 2018, anomenada "Recicla'ns, però bé!".

Els principals objectius de la campanya han estat:

1. Incrementar l'índex de recollida selectiva i la reducció dels impropis.
2. Informar la ciutadania sobre la correcta segregació i deposició de cada fracció. En concret, s'ha formulat l'objectiu d'informar 7.250 persones, que és l'equivalent al 25% de les llars.
3. Implicar i sensibilitzar la ciutadania en la correcta separació dels residus.
4. Resoldre dubtes i recollir demandes de la ciutadania.
5. Detectar hàbits de la ciutadania per millorar la recollida selectiva.

La campanya s'ha dut a terme:

- A peu de contenidor, amb la presència d'un educador per resoldre els dubtes que la ciutadania pogués tenir quan els utilitza per disposar els residus i poder fer èmfasi en la importància de segregar els residus. Aquesta acció també s'ha fet a la deixalleria mòbil. La sensibilització a peu de contenidor s'ha portat a terme en 250 punts.

- Porta a porta, sensibilitzant a les llars mitjançant una visita informativa per poder resoldre dubtes sobre la segregació de residus i orientar sobre com fer-la de manera còmoda i directa. En aquestes visites s'ha utilitzat com a element de suport un full informatiu i s'ha obsequiat amb una bossa.

	Total
Nombre total d'interaccions realitzades	7.723
Nombre de persones interpel·lades porta a porta	5.929
Nombre de persones interpel·lades a peu de contenidor	1.794
Nombre de llars visitades	23.620
Nombre de contenidors visitats	250
Nombre d'avisos repartits	5.000
Nombre de tríptics repartits	7.689
Nombre d'obsequis repartits	6.035

Els resultats de les dades recollides mostren que hi ha molt poca gent que no tingui informació sobre la correcta segregació dels residus; s'ha constatat que, òbviament, amb els residus menys comuns és on tenen més dubtes. Els resultats indiquen que, en el seu conjunt, un 80% de la població separa els residus.

Es pot concloure que ens trobem davant d'una problemàtica que es deriva més de **falta de sensibilització i conscienciació que no pas de manca d'informació.**

La campanya s'ha acompanyat de la creació d'un minilloc web a: <https://www.mediambient.ad/reciclabe>. En aquesta pàgina es pot consultar el destí final que s'ha de donar a prop de 50 tipus de residus diferents.

- PREU-2. Celebrar l'aniversari de la implantació de la recollida selectiva

L'any 2018 s'han celebrat els 20 anys de la recollida selectiva del vidre i els 15 anys de la dels envasos.

A aquest efecte s'ha dissenyat un logo per fer anuncis als mitjans en què es dona les gràcies per la col·laboració de la ciutadania en la recollida selectiva per assolir els bons resultats obtinguts.

Gràcies.

*Amb l'esforç de tots, hem aconseguit
ser capdavanters en la recollida selectiva.*

Continuem comptant amb vosaltres.

També s'han fet bolígrafs de plàstic reciclat que s'han distribuït als escolars que han visitat la planta de triatge d'envasos. Aquestes visites s'han promogut des del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat per tal que els alumnes entenguin la importància de dipositar correctament els residus en cada lloc i així disminuir la proporció d'impropis. En total, del 26 de novembre al 18 de desembre del 2018, han visitat la planta 360 escolars i 27 acompanyants de 5 centres escolars.

- PREU-3. Definir i implantar el model de recollida i gestió de la fracció orgànica

El 7 de juny del 2017 el Govern va adjudicar la recollida i gestió de la matèria orgànica amb l'objectiu de recollir aproximadament el 10% de la matèria orgànica produïda al Principat, fet que suposa unes 1.000 tones anuals. La recollida de la

matèria orgànica dels grans productors es va iniciar el dilluns 31 d'octubre del 2017 amb 14 grans productors, 8 dels quals corresponien a centres comercials i la resta, a hotels i restaurants. La xifra de grans productors s'ha anat incrementant fins a arribar a 83 (9 amb caràcter obligatori i 74 de caràcter voluntari) a finals del 2018. Aquesta participació ha permès recollir **1.059,9 tones** de matèria orgànica, que s'han exportat a una planta de compostatge pròxima al país per fer-ne compost. Està previst que el compost generat es recuperi per utilitzar-lo a Andorra, en parcs i jardins.

- Altres accions destinades a la preparació per a la reutilització

Hi ha projectes engegats amb l'objectiu de fomentar la preparació per a la reutilització de residus, com ara:

- **El rober de Càritas:** és un projecte destinat a recollir roba de segona mà per ser reutilitzada. L'any 2018 se n'han recollit **46 tones**. La roba que no s'utilitza a Andorra s'exporta a Càritas Lleida. Aquest any se n'aprofita internament el 18,5%, mentre que la resta (81,5%) es destina a l'exterior.
- **La recollida d'ampolles de cava:** durant les festes de Nadal del 2008 es va fer per primera vegada a Andorra una recollida d'ampolles de cava i xampany per ser reutilitzades, amb la col·laboració de les deixalleries comunals. El 2018 se n'han recollit **1.062 kg**.
- **Els pneumàtics usats:** els pneumàtics usats que rep la deixalleria industrial del CTR són exportats a una planta de reciclatge espanyola. Aquí se'n fa una segregació prèvia i se separen els pneumàtics aptes per ser reutilitzats dels que seran valoritzats. L'any 2018 s'han reutilitzat **83,6 tones** de pneumàtics, xifra que representa un 7,8% dels exportats.

PROGRAMA 4: RESIDUS ASSOCIATS A UNA PROBLEMÀTICA ESPECÍFICA

Aquest programa està pensat per donar una sortida adequada a la gestió d'uns determinats residus que, malgrat que no són els més importants quantitativament, qualitativament sí que ho són. A més, en alguns casos suposen un impacte sobre el medi i el paisatge, com en el cas dels abocaments de residus al medi.

Els objectius específics d'aquest programa són:

- Assegurar la gestió correcta dels residus especialment perillosos.
- Eliminar els punts negres del paisatge, i millorar les línies de control i gestió d'aquests punts.

Les accions relacionades amb aquest programa dutes a terme durant el 2018 són:

- PESP-2. Potenciar la recollida de medicaments i radiografies

La posada en funcionament de les deixalleries mòbils ha permès potenciar la recollida de radiografies prop del ciutadà. El 2018 se n'han recollit més de 300 unitats.

PROGRAMA 5: PREPARACIÓ DEL NOU PLA NACIONAL DE RESIDUS

Aquest programa ha de permetre analitzar la gestió actual dels residus per reflexionar sobre un nou Pla nacional de residus per a després del 2020 amb una gestió optimitzada i els instruments d'aquesta optimització, així com facilitar l'adaptació, sempre que sigui tècnicament possible, a les exigències i tendències de la Unió Europea en matèria de gestió de residus.

Els objectius específics d'aquest programa són:

- PPNR-1. Millorar la gestió de dades i estudiar la possibilitat d'optimitzar costos
- PPNR-3. Definir l'estratègia del nou PNR

De cara a la futura estratègia del nou PNR s'hauran de tenir en compte el paquet de mesures d'economia circular, aprovades el 30 de maig de 2018, i que han derivat en la modificació de les principals directives europees sobre residus, com ara: la Directiva (UE) 2018/851 que modifica la Directiva 2008/98/CE sobre els residus, la Directiva (UE) 2018/852 que modifica la Directiva 94/62/CE relativa als envasos i residus d'envasos; la Directiva (UE) 2018/850 que modifica la Directiva 1999/31/CE relativa a l'abocament de residus, i la Directiva (UE) 2018/849 que modifica la Directiva 2000/53/CE relativa als vehicles al final de la seva vida útil, la Directiva 2006/66/CE relativa a les piles i acumuladors i als residus de piles i acumuladors i la Directiva 2012/19/UE sobre els residus d'aparells elèctrics i electrònics.

4. GESTIÓ DELS RESIDUS URBANS A ANDORRA

D'acord amb la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, els residus urbans són els generats en domicilis particulars i els generats en comerços i serveis. En aquest sentit, i prenent com a guia la nova Directiva UE 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell, del 30 de maig del 2018, per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE, sobre els residus, es consideren com a residus urbans la fracció de rebuig d'origen domèstic, les fraccions recollides selectivament com el paper i cartró, el vidre, els envasos, el tèxtil, els olis vegetals usats, els medicaments, les piles, la matèria orgànica, els residus voluminosos com mobles i matalassos i tots els residus recollits de manera segregada i aportats a les deixalleries comunals com metalls, residus d'aparells elèctrics i electrònics, tòners, fluorescents i envasos de pintures, entre d'altres. També s'hi inclouen els residus del sector comercial i serveis i petita indústria aportats a la deixalleria industrial. No s'hi inclouen els residus de l'agricultura, la silvicultura, les estacions de tractament d'aigües residuals, les plantes de tractament de residus ni els residus de la construcció.

Els residus urbans generats a Andorra l'any 2018 agrupats per la jerarquia de gestió de residus són els següents:

Tipus de residus	Tones
PREPARACIÓ PER A LA REUTILITZACIÓ	140,5
RECICLATGE (inclou altres valoritzacions diferents de l'energètica)	20.551,6
VALORITZACIÓ ENERGÈTICA	36.160,0
ELIMINACIÓ	839,5
Total	57.691,6

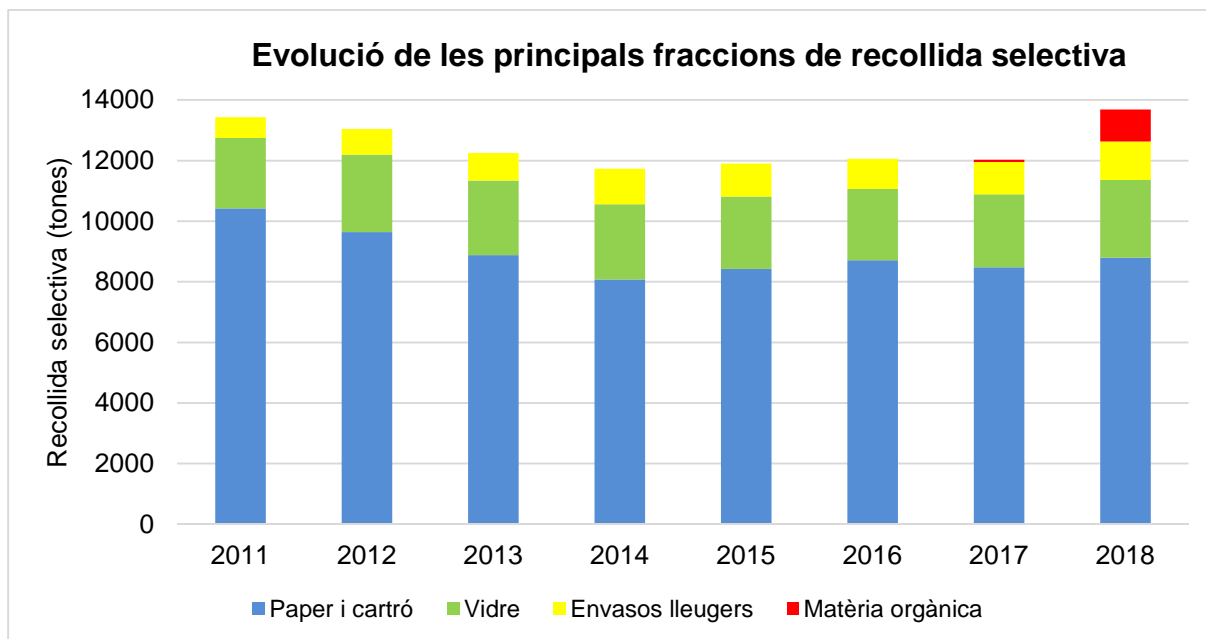
Taula 2. Dades dels residus urbans generats a Andorra segons la jerarquia de residus.

4.1. PREPARACIÓ PER A LA REUTILITZACIÓ I EL RECICLATGE

En la darrera revisió del PNR per al període 2017-2020, l'objectiu de reciclatge fixat per al 2020 és del 50% (incloent-hi la preparació per a la reutilització), en concordança amb els criteris de la Directiva 2008/98/CE, de residus.

La recollida selectiva està ben implantada avui en dia al país i això fa que, per a les principals fraccions reciclables que es recullen de manera selectiva, paper i cartró, vidre i envasos, els resultats de reciclatge obtinguts el 2018 siguin d'un 50,4%, valor superior al de l'any anterior i a l'objectiu establert per a l'any 2020.

En el gràfic següent es mostra l'evolució de les principals fraccions reciclables recollides selectivament (paper i cartró, vidre i envasos), on s'afegeix la recollida selectiva de matèria orgànica dels grans productors.

Gràfic 1. Quadre de l'evolució de les principals recollides selectives.

Les variacions de les principals fraccions recollides selectivament (vidre, envasos lleugers i paper i cartró) l'any 2018 mostren un increment per a totes respecte de l'any anterior i són les següents:

	2017	2018	Variació respecte a l'any anterior
Vidre	2.411	2.567	6,5%
Envasos lleugers	1.064	1.265	18,9%
Paper i cartó	8.480	8.798	3,7%

Taula 3. Variació de les principals fraccions recollides selectivament.

Pel que fa a la recollida selectiva de matèria orgànica per grans productors, la quantitat recollida durant el 2018 ha augmentat significativament i ha assolit l'objectiu marcat de 1.000 t anuals. Cal tenir en compte que aquesta recollida es va implantar a finals d'octubre del 2017.

	2017	2018	Variació respecte a l'any anterior
Matèria orgànica	73	1.060	1346,6%

Taula 4. Variació de la recollida selectiva de la matèria orgànica per grans productors.

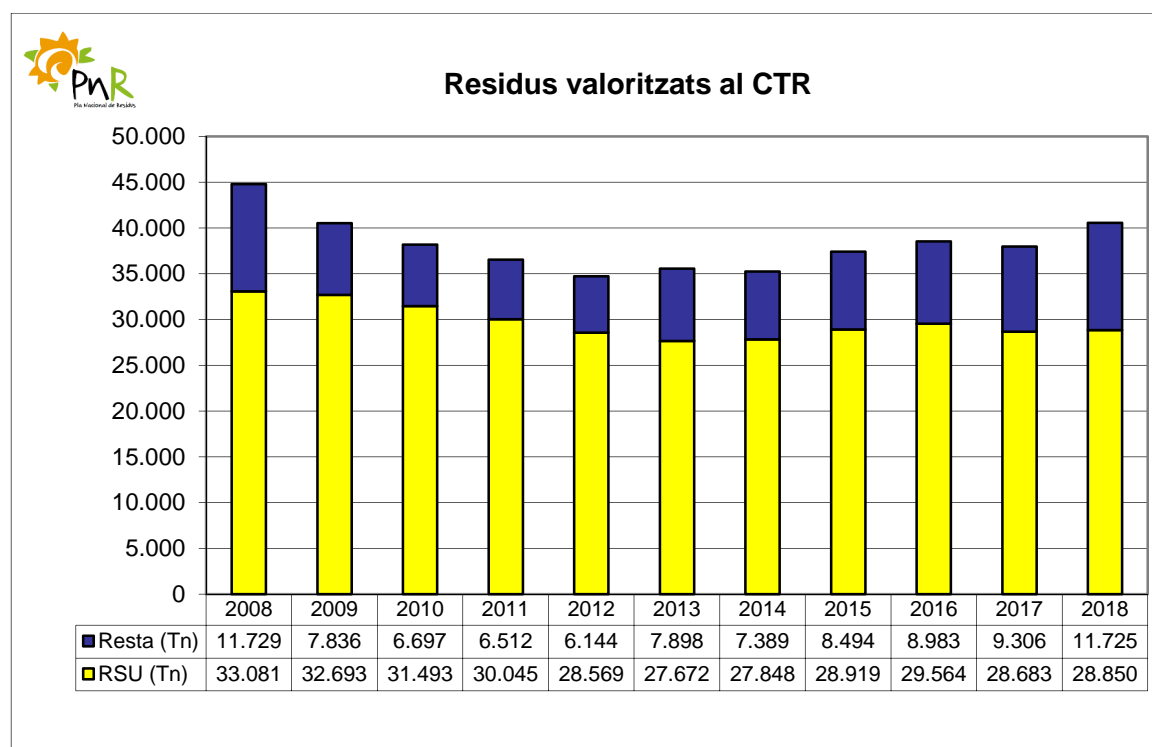
4.2. ALTRES VALORITZACIONS DE RESIDUS

Olis vegetals: es tracta dels olis vegetals usats generats a les cuines domèstiques i a les cuines del sector de l'hoteleria. La segregació d'aquest residu d'olis vegetals és obligatori per al sector de l'hoteleria, d'acord amb el Decret relatiu a la declaració del sector de l'hoteleria com a productor singular de residus d'envasos, de vidre, de cartró i d'olis vegetals usats, del 9 d'abril del 2008. La recollida de l'oli vegetal és un servei públic gratuït que es presta des de l'any 1997 mitjançant una concessió administrativa del Govern. L'oli vegetal recollit a diversos punts del territori (290,2 t el 2018) l'emmagatzema un gestor autoritzat i posteriorment s'exporta per valoritzar-lo en la producció de biodièsel.

Residus carnis: els residus carnis es valoritzen energèticament al CTR; només les quantitats rebudes durant les aturades tècniques del CTR (35,5 t el 2018) són exportades per valoritzar-les energèticament i en la producció de biodièsel.

4.3. VALORITZACIÓ ENERGÈTICA DE RESIDUS AL CTR

Els residus domèstics i els assimilables a urbans s'incineren al CTR, de manera que, mitjançant el procés de combustió, es recupera una part de l'energia en forma d'electricitat. Durant l'any 2018, s'han valoritzat **40.574,1 tones** de residus generats a Andorra, que han generat **15.784,12 MWh** d'energia elèctrica que s'han injectat a la xarxa elèctrica de FEDA.

Gràfic 2. Residus incinerats al CTR.

A més el CTR ha valoritzat energèticament 9.214,7 tones de residus sòlids urbans pretractats procedents de la Cerdanya, donant compliment a l'autorització del Govern per importar un màxim de 10.000 t a l'any de residus urbans pretractats procedents de la Cerdanya, que corresponen a un 19% del total dels residus incinerats pel CTR. La producció energètica generada per la incineració d'aquests residus ha estat de 5.146,9 MWh.

El possible decalatge entre les dades publicades pel CTR i les dades del gràfic anterior es deu a la quantitat de residus que ha rebut el Centre, durant l'any 2018, que s'han emmagatzemat i que, en acabar l'any, no s'han valoritzat energèticament.

4.4. ALTRES VALORITZACIONS ENERGÈTIQUES

Medicaments citotòxics i citostàtics: són recollits directament per gestors autoritzats al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS) a causa de la seva alta toxicitat. Després són exportats a una planta de valorització energètica espanyola.

4.5. RESIDUS DESTINATS A L'ELIMINACIÓ

Residus especials recollits selectivament en petites quantitats: es tracta de residus específics que poden ser perillosos com per exemple piles, tòners, fluorescents, residus fotogràfics, pintures, medicaments caducats, aerosols, etc., que es produeixen en petites quantitats i que són aportats per particulars a les deixalleries comunals o per industrials a la deixalleria industrial. Aquests residus s'exporten de manera conjunta a una planta de transferència de residus on es valoritzen els elements valoritzables i s'eliminen de forma segura els elements no valoritzables. La part valoritzable és minoritària; per això es comptabilitzen com a eliminats, tot i que se'n fa una valorització prèvia.

Residu de la neteja viària: es tracta del residu generat en la neteja de la xarxa viària. L'elevat contingut de sorra i pedres d'aquesta tipologia de residu fa que la valorització energètica al CTR sigui inviable, i per tant, s'exporta per depositar-lo en un abocador controlat.

Medi Ambient

govern d'andorra

www.mediambient.ad